

УДК 378.147:37.026

Шуляк А. В.

група 5421м, Національний університет кораблебудування імені адмірала
Макарова(Миколаїв), alina.shuliak2121@gmail.com

Трибулькевич К. Г.

д-р пед. наук, професор кафедри соціально-гуманітарних дисциплін,
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
(Миколаїв), tribulkevich@gmail.com

СОЦІАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ УКРАЇНИ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ

У статті визначено роль та місце молоді в соціумі та розкрито її проблеми в умовах сучасної соціально-економічної системи.

Ключові слова: проблеми молоді, безробіття, освіта, молодіжна політика, розвиток особистості.

The article defines the role and place of young people in society and reveals its problems in the modern social and economy system.

Key words: youth problems, unemployment, education, youth policy, personal development.

Проблеми молоді, досліджували М. Алле, Р. Еренберг, М. Портер, Р. Сміт, Дж. Ріфкін, Й. Шумпетер. Загальнотеоретичні основи розвитку ринку праці в Україні розглядалися в працях В. Близнюк, Д. Богині, В. Будкіна, Т. Коропчук, Т. Мірошниченко, Л. Шевченко, Т. Заєць, М. Корецького. Шлюбно-сімейні проблеми в умовах суспільно-соціальних змін відображаються в працях таких вчених як: В. Секретарюка, В. Герасимчука, А. Колота, В. Летюха, Л. Чижова.

Проте проблема залишається актуальною. Метою статті є визначення основних соціальних проблем молоді в умовах сучасної соціально-економічної системи.

На даний момент через неспроможність вкладання фінансових потоків у масштабні дослідження, які б допомогли з'ясувати молодіжні проблеми в умовах постійних соціальних, економічних та політичних змін. Значно зменшилась кількість дослідних центрів з вивчення проблем сучасної молоді.

Останнім часом все більше молодіжних проблем набирають актуальність, серед яких найголовнішими є: низький рівень життя, безробіття і значна економічна та соціальна залежність від батьків; шлюбно-сімейні проблеми (високий рівень розлучень, сімейних конфліктів); низька народжуваність, що не в змозі забезпечити відтворення поколінь, яка спостерігається протягом трьох з

половиною десятиліть в Україні; матеріальна незабезпеченість все більшої частини молодого населення; зростання рівня злочинності, пияцтва, наркоманії, проституції та ін.; втрата ідеалів та життєвого оптимізму, моральна та соціальна деградація, відсутність відчуття єдності та патріотизму [3].

Також ми можемо спостерігати постійне скорочення питомої ваги молоді щодо всього населення. В Україні за останні десять років її кількість знизилася з 22% до 20%. Можна зробити висновки що, ця тенденція триватиме і надалі [2].

Одними з більш актуальних проблемних питань молоді є невідповідність між рівнем освіти українців та рівнем освіти в розвинених країнах; поступова втрата попиту на спеціалістів з загальної і професійно-технічної освіти; збільшення числа молоді, що починає трудову діяльність після школи та згодом не має на меті продовження навчання в закладах вищої освіти; застарілість матеріально-технічної бази, що приводить до невідповідності кадрів вищої, професійної і середньої школи до роботи в нових соціально-економічних та політичних умовах; відтік обдарованих студентів із країни.

Молода людина після закінчення школи має зробити вибір «життєвого шляху», але, нажаль, більшість керується не своїми інтересами та здібностями, а конкретними обставинами і надалі великий відсоток студентів не працюють по своїй спеціальності.

На жаль, існуючі економічні і соціальні програми не враховують соціальну позицію молодого покоління в процесі суспільного розвитку.

Задля вирішення цієї проблеми держав необхідно профінансувати розробку та втілення нової програми державної молодіжної політики, яка буде відповідати сучасним тенденціям соціально-економічного та політичного розвитку та потребам ринку праці, яких під впливом Інтернету на комп'ютеризації зазнає значних змін.

Освіта для більшості молодого покоління стає засобом соціального становлення. Зазвичай перед учнями старших класів постає проблема вибору своєї спеціалізації і як на мене це один із найважливіший вибір, який нажаль робиться під тиском батьків, вчителів, часу, матеріальних можливостей, а не власних бажань та вподобань. Тому юнаки та дівчата, визначаючись із вибором професії, зважають не лише на свої уподобання, а й не враховують попит на спеціалістів відповідного профілю та актуальність своєї майбутньої професії в розрізі наступних 20-30 років. Але не зважаючи на це, вони змушені також брати до уваги й майбутні витрати, неминучі під час набуття освіти. Тобто молодь скоріше звертає увагу на місце розташування навчального закладу, матеріальні умови навчання, рівень оплати, кількість бюджетних місць, чим самим віддає перевагу ергономічним потребам, а не особистим [1].

Все частіше можна спостерігати відтік молоді за кордон по багатьом причинам. Велика кількість молодого покоління з самого дитинства змотивовані на перспективу навчання та подальшого життя в країнах Європи, тому зараз відбувається відтік «умів» за кордон. Звичайно це можна зрозуміти, адже у нас в країні, нажаль, рівень освіти значно відстає від рівня розвинутих країн. Іншою причиною імміграції стає перспектива швидкого заробітку порівняно з середньостатичною заробітною платою українця. Зараз молодь віддає перевагу швидкому заробітку будь-де ніж кар'єрі в Україні.

В 2015 р. рівень безробіття серед молоді (15-29 років) становив 15,5%, але у зв'язку з економічною кризою цей рівень виріс до 22,4%. На мою думку, для України це велика проблема, причинами якої є дискримінація молодих спеціалістів по віку, статті та соціально-економічному положенню. Зрештою рішенням даної проблеми може бути розробка цільових програм у сфері молодіжної зайнятості.

Більшість українських сімей не надає належного значення патріотичному вихованню, що переросло в досить важливу проблему на сьогоднішній день. Багато хто з молодого покоління не відчуває гордості за свою державу та народ. Також зараз можна спостерігати незацікавленість зі сторони молоді історією становлення своєї країни та народу. Так, за результатами опитування молоді віком 15-28 років у травні 1997 р. 23% респондентів не пишаються, що є громадянами України. В жовтні наступного року на запитання «Чи хотіли б Ви народитися та жити в іншій країні?»: 41% респондентів відповіли ствердно, 36% – заперечно, а 23% – вагалися із відповіддю на це запитання. Причому серед наймолодшої вікової групи опитаних (15-17 років) розподіл відповідей становив відповідно 48,28% і 24%.

Не можна не згадати величезну різницю поколінь. Масштабна комп'ютеризація та роботизація сприяли даному процесу. Важко на вулиці знайти підлітка, який не має Інтернету на телефоні чи проводить там 30-60 хв. в день. Різниця поколінь є проблемою адже це сприяє сваркам та скандалам в сім'ї, що в свою чергу веде до таких соціальних явищ, як: суїцид, алкоголізм, наркоманія, проституція і т. д. На даний момент 80% наркоманів становить молодь, 40%, з яких – це неповнолітні. Щорічно у скоєнні тяжких злочинів бере 25 тис. молоді. Щорічно зростає кількість самогубств разом з ним вікова категорія молодих людей, які ідуть на суїцид зменшилася до 15-19 років. Тому досить важко говорити про збільшення питомої ваги молоді в суспільстві, яка добровільно закінчує життя самогубством.

Велику роль у становленні молодої людини у соціумі відіграють соціальні мережі. Тут можна виділити як плюси так і мінуси. До плюсів можна віднести: швидкий доступ до потрібної інформації, можливість спілкування з людьми на відстані, ви завжди будете в проінформовані щодо останніх значущих подій. Мінусів набагато більше, а саме: велика кількість відкритої інформації, яка може негативно вплинути на підлітка в процесі його формування; молодь не контролює час проведений в Інтернеті, тому згодом виникає залежність; деградація людини як соціальної істоти; пропаганда насильства та пагубних звичок та ін. Багато підлітків та молодих людей не можуть по-справжньому оцінити небезпеку соціальних мереж та Інтернету, що робить їх неспроможними до нормально спілкування в соціумі та подальшого розвитку як громадянина держави, а не «громадянина» своєї сторінки в соціальній мережі.

Проаналізувавши вище сказане, можна зробити висновок, що в Україні велика кількість невирішених соціальних проблем молоді й основним рішенням є проведення нових досліджень щодо напрямів державної молодіжної політики, яка допоможе вирішити: проблему доступності якісної освіти та подальшого працевлаштування, проблеми матеріальне забезпечення молоді та їх сімей,

проблеми пагубних звичок та злочинності серед молоді та глобальна інтернетизація молоді та ін.

Список використаних джерел

1. Беличева С. А. Соціально-педагогічні методи оцінки соціального розвитку дезадаптованих підлітків. *Вісн. психосоціал. і корекційно-реабілітац. роботи*. 1995. № 1. С. 3.
2. Сучасна молодіжна політика і соціальна робота в Україні / За ред. Якименко В. І. Київ, 2001.
3. Соціологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. В. Г. Городененка. Київ: Видавничий центр «Академія», 2005. 560с.